

LUNDS UNIVERSITET

Utrikespolitisk diskurs i tider av oro

En analys av förändringarna i Sveriges och Danmarks
utrikespolitiska diskurser mellan 2018 och 2023

Harald Fredriksson

Abstract

Building on the assumption that foreign policy is a changeable and inconstant process, this study presents a descriptive analysis of the change and development of Sweden's and Denmark's foreign policy discourse regarding the USA, China, Russia and Turkey between 2018 and 2023. The method used in the study consists of a discourse analysis, which enables a systematic description of the change in foreign policy discourse in each country. In the analysis of this study, the theoretical framework of neorealism is applied to contribute with theoretical descriptions in line with the identified empirical changes. The study presents three different ways in which the discourses have changed during the analyzed period. The Swedish discourse regarding the USA and Russia have changed towards the Danish discourse while the Swedish and Danish discourse regarding China have changed in line with one another. Sweden's and Denmark's discourse regarding Turkey, however, have developed in different directions and does not follow a clear pattern. Even though the nature of this study is descriptive rather than explanatory, the study briefly highlights potential reasons to the identified and described discursive changes, primarily focusing on the ongoing war in Ukraine and Sweden's membership in Nato.

Nyckelord: Sverige, Danmark, diskurs, utrikespolitik, neorealism, allierad, partner, kritisk, indirekt hot, direkt hot

Antal ord: 9994

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Tidigare forskning.....	3
2	Teoretiskt ramverk	5
2.1	Neorealism	6
3	Metod	8
3.1	Diskursanalys & utrikespolitisk analys	8
3.2	Sverige och Danmark	9
3.3	Material	10
3.4	Begreppsbestämning och operationalisering.....	12
3.5	Avgränsningar	14
4	Analys	16
4.1	Diskurs om USA	16
4.1.1	Neorealistiskt perspektiv – USA	17
4.2	Diskurs om Kina.....	18
4.2.1	Neorealistiskt perspektiv – Kina	20
4.3	Diskurs om Ryssland.....	21
4.3.1	Neorealistiskt perspektiv – Ryssland	22
4.4	Diskurs om Turkiet.....	24
4.4.1	Neorealistiskt perspektiv – Turkiet	25
4.5	Resultatdiagram.....	26
5	Diskussion	28
6	Referenser	31
6.1	Bilagor.....	37

1 Inledning

De begrepp och termer som en nation använder i sin diskurs om en annan nation, kan betraktas som en indikator vilken talar om för omvärlden hur en nation officiellt förhåller sig till en annan nation. Genom att tala om en nation i termer av allierad, partner eller som en del av samma familj, kan en nation söka nya eller utveckla befintliga vänskaper och knyta internationella band. Genom att däremot tala om en nation i termer av fientlig, auktoritär eller hotfull kan en nation emellertid positionera sig kritiskt och markera gentemot en annan nation. Oavsett vilka termer och begrepp en nation använder i sin diskurs kring en annan – positiva eller negativa – kan det faktum att en nation väljer att tala om en viss nation betraktas som ett uttryck för att nationen tillskriver någon form av utrikespolitisk relevans till nationen i fråga.

1.1 Syfte och frågeställning

Den 24 februari 2022 inledde Ryssland ett aggressivt anfallskrig mot sitt grannland Ukraina. Kriget i Ukraina har inneburit en markant förändring av det säkerhetspolitiska läget i Europa och den svenska regeringen har gjort gällande att Europa befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan det andra världskriget (Regeringskansliet, Regeringens prioritering: Säkerhetspolitiska läget). Sedan krigets utbrott har den svenska utrikespolitiska diskursen om Ryssland förändrats, från att 2020 delvis tala om Ryssland i termer av en partner, till att 2023 uteslutande skildra Ryssland som det största militära hotet mot Sverige och landets säkerhet (UDK, 2020) (UDK, 2023). Den utrikespolitiska diskursen om Ryssland i Danmark – ett av Sveriges närmaste grannländer – har under samma tidsperiod även den, om än i något mindre utsträckning, genomgått en förändring (USS, 2018) (USS, 2023). Sverige och Danmark är två länder som delar flera likheter, men skiljer sig ur ett militärt perspektiv. Sverige var vid tiden för krigsutbrottet i Ukraina inte medlem i Nato och har haft en drygt 200 år lång tradition av alliansfrihet medan Danmark har varit medlem i Nato sedan alliansen grundades år 1949 (Svensson, 2024-02-12) (Nato, 2024).

I denna uppsats ämnar jag genom en deskriptiv ansats beskriva den svenska respektive danska utrikespolitiska diskursen i relation till fyra utvalda stormakter: USA, Kina, Ryssland och Turkiet, under tidsperioden 2018 till 2023, för att söka svar på om, och isåfall hur, den utrikespolitiska diskursen kring dessa länder har förändrats i respektive fall. Syftet är således att undersöka hur den utrikespolitiska diskursen förändras under en allvarlig säkerhetspolitisk situation i två liknande länder, med olika relation till Nato. Frågeställningen lyder följande:

Hur har Sveriges respektive Danmarks utrikespolitiska diskurser förändrats mellan 2018 och 2023?

Genom denna frågeställning eftersträvar jag i uppsatsen att beskriva hur den statliga utrikespolitiska diskursen kring de utvalda stormakterna har förändrats i Sverige respektive Danmark under den undersökta tidsperioden. Diskurs förstås i uppsatsen i en snäv bemärkelse: hur en stat talar om en annan stat. Uppsatsen har vidare en teorikonsumerande karaktär där neorealismen appliceras i uppsatsens analys för att söka teoretiska beskrivningar i linje med de empiriska iakttagelserna (Esaiasson, m.fl. 2017, s 42-43). Trots att uppsatsen inte har en teoriprovande karaktär, innebär användandet av teorin ofrånkomligen att jag även undersöker hur neorealismen i ett fall som detta kan bidra med teoretiska beskrivningar.

Utrikespolitik handlar i grunden om hur ett land förhåller sig till andra länder samt vilken politik som landet för i förhållande till andra länder. Inom utrikespolitiken tenderar även säkerhetspolitiken att inkluderas, vilken primärt syftar till att hantera och förebygga olika former av hotbilder och risker (Regeringskansliet, utrikes- och säkerhetspolitik). Olika händelser under de senaste tio åren har visat att utrikespolitik inte är en statisk mekanism, sett till såväl den uttalade som till den förda utrikespolitiken, utan en föränderlig och påverkningsbar process. Om detta vittnar exempelvis den feministiska utrikespolitiken som Sverige lanserade 2014, som öppnade upp för en debatt om vilken verkan etiketten ”feministiskt” hade på den förda utrikespolitiken (Sveriges riksdag, 2023-09-29). För att nämna ett mer dagsaktuellt exempel, har Sveriges anslutning till Nato inneburit att Sverige övergett sin tidigare så kallade neutralitetspolitik (Svensson, 2024-02-12). Såväl exemplet med den feministiska utrikespolitiken som Sveriges anslutning till Nato bör ur ett internationellt perspektiv betraktas som unika utrikespolitiska händelser, så till vida att Sverige var först i världen med att lansera en feministisk utrikespolitik och att Sverige genom landets anslutning till Nato har gett upp den längsta eran av neutralitetspolitik som världen har skådat (Sveriges riksdag, 2023-09-29)

(Svensson, 2024-02-12). Trots att denna uppsats varken syftar till att diskutera Sveriges feministiska utrikespolitik eller landets anslutning till Nato, belyser dessa två exempel det faktum att utrikespolitik är en föränderlig process. Detta öppnar i sin tur upp för att undersöka förändring av utrikespolitisk diskurs, samt hur förändring av utrikespolitisk diskurs i ett land förhåller sig till förändringen av den utrikespolitiska diskursen i ett nära grannland. Uppsatsen uppfyller således det vetenskapliga kriteriet om utomvetenskaplig relevans eftersom det är ett samtida politiskt relevant ämne. Det inomvetenskapliga kriteriet uppfylls i sin tur eftersom uppsatsen vilar på och utgår från tidigare forskning. Därtill är forskningsfältet om förändring av utrikespolitisk diskurs till synes tunt och uppsatsen eftersträvar således hög kumulativitet (Teorell & Svensson, 2007. s 18).

1.2 Tidigare forskning

Detta avsnitt redogör för tidigare forskning som har inspirerat mig i författandet av denna uppsats. Teorin *strategic culture*, hädanefter strategisk kultur, är en IR-teori som utvecklades för att beskriva varför liknande stater responderar olika när de möter liknande hot (Johnston, 1995. s 32). Strategisk kultur kan förstås som en kritik mot realismen och utvecklades av först av Jack Snyder under 1970-talet (Snyder, 1977) som ansåg att realismen inte kunde förklara varför liknande stater agerar olika när de utsätts för liknande hot. Teorin skildrar att en stats strategiska kultur är avgörande för statens reaktion på ett hot och att den strategiska kulturen formas av faktorer som nationell historisk erfarenhet, geopolitisk ordning och politisk kultur (Gray, 1999). Strategisk kultur utgörs i stora drag av fyra olika generationer av tänkare, varav den tredje och fjärde generationen har inspirerat mig i denna uppsats. Ett portalverk inom den tredje vågen består av Iain Johnstons artikel "Thinking about Strategic Culture", i artikeln presenterar Johnston metoden "kognitiv kartläggning" där forskaren genom analys av policies och officiella uttalanden kan analysera en stats strategiska kultur, utifrån hur faktorerna ovan kommer till uttryck (Johnston, 1995. s 50). Ett viktigt verk inom den fjärde generationen av teorin utgörs av Lantis och Charltons artikel "Continuity or Change? The Strategic Culture of Australia". I den fjärde generationen av teorin läggs en ökad vikt vid förändring av strategisk kultur än vad som gjorts i de föregående generationerna och Lantis och Charlton beskriver exempelvis att en extern chockerande händelse, exempelvis ett krig, kan fungera som katalysator för förändring av strategisk kultur (Lantis och Charlton, 2011. s 295). Metoden för materialinsamling som jag i denna uppsats använder har till stor del inspirerats av Johnstons

metod, kognitiv kartläggning, vilken bygger på insamling och analys av officiella uttalanden och policies. Min materialmetod skiljer sig emellertid från Johnstons metod så till vida att jag inte analyserar statliga uttalanden utan enbart skriftliga statliga publikationer samt att jag inte låter mig guidas av de ovan nämnda faktorerna för strategisk kultur. Uppsatsens insamling och analys av material diskuteras närmare i avsnitt 3.3 om material. Vidare har jag funnit inspiration till att analysera förändring av utrikespolitisk diskurs under en utmanande säkerhetspolitisk tid genom Lantis och Charltons fokus på att en extern chockerande händelse kan förändra en nations strategiska kultur.

2 Teoretiskt ramverk

Den realistiska teoribildningen tenderar att betraktas som den äldsta teorin inom det statsvetenskapliga ämnesområdet internationella relationer och kan exempelvis spåras till den italienske (florentinske) statsmannen Niccolò Machiavelli (Donnelly, 2013. s 32-33). I denna uppsats ansluter jag mig till den neorealistiska skolbildningen inom realismen, vilken utvecklades och först beskrevs av Kenneth Waltz år 1979 (Waltz, 1979). Neorealismen ansluter sig till de klassiska realistiska antaganden kring att världen är en anarkisk plats där bristen på ett internationellt styre gör att stater strävar efter att maximera deras egen makt och säkerhet, men gör däremot även andra antaganden om världen och dess utformning, vilket diskuteras närmare i avsnitt 2.1 (Waltz, 1988. s 616). De i avsnitt 2.1 diskuterade neorealistiska antaganden kommer sedermera appliceras i uppsatsens analys för att söka teoretiska beskrivningar i linje med de identifierade empiriska förändringarna i den svenska respektive danska utrikespolitiska diskursen.

Valet att använda neorealismen som teoretiskt ramverk i denna uppsats grundar sig i att jag anser teorin vara väl lämpad för att beskriva utrikespolitisk förändring i den tid vi lever i. Detta eftersom världen – till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina – i viss mån har tagit ett steg i riktning mot kalla krigets forna dagar där en järnridå delade världen i två och således återaktualiserat klassiska (neorealistiska) utrikespolitiska och säkerhetspolitiska värden kring makt och säkerhet. Med det sagt bör det understrykas att neorealismen länge varit en kritiserad teori, forskaren Colin Elman har exempelvis gjort gällande att neorealismen visat sig vara otillräcklig som en teori inom utrikespolitisk analys (FPA) och att detta exempelvis tagit sig uttryck genom teorins oförmåga att förklara kalla krigets slut och Sovjetunionens kollaps (Elman, 2007. s 7). Waltz bemöter denna kritik genom att förklara att ingen teori på ett uttömmande sätt kan förklara eller beskriva utrikespolitiska skeenden. Waltz menar istället att en teori som behandlar internationell politik i bästa fall kan förklara vissa delar av utrikespolitik och att alla teorier om internationell politik måste lämna flera frågor obesvarade. Waltz argumenterar för att neorealismen i sammanhanget utgör ett konstruktivt alternativ och att teorin kan användas för att söka mer eller mindre precisa beskrivningar av frågor som rör internationell politik (Waltz, 2007. s 54). Jag ansluter mig till detta argument och kommer i uppsatsens avslutande diskussion

kort att diskutera de eventuella styrkorna och svagheter som teorin påvisat genom uppsatsens analys.

En faktor att ta hänsyn till när man som skribent använder sig av neorealismen är huruvida man förstår neorealismen som en beskrivande eller normativ teori (Zarnett, 2017. s 619). Det behöver därför understrykas att jag i denna uppsats förstår neorealismen som en beskrivande teori, vars teoretiska antaganden kan bidra med beskrivningar till utrikespolitiska skeenden. Detta går i linje med uppsatsens teorikonsumerande ansats där fallen snarare än teorin står i centrum (Esaiasson. m.fl. 2017. s 42-43). Trots detta innebär användandet av teorin ofrånkomligen att jag även undersöker teorins möjlighet att bidra med beskrivningar till utrikespolitisk förändring (Teorell & Svensson, 2007. s 44-46). Därav öppnar användandet av neorealismen upp för en diskussion kring teoretisk generalisering, vilket jag kommer att återkomma till i uppsatsens avslutande diskussion.

2.1 Neorealism

De neorealistiska antaganden som diskuteras i detta avsnitt ligger till grund för den teoretiska delen i uppsatsens analys. Neorealismen appliceras i uppsatsens analys för att söka teoretiska beskrivningar till de iakttagna empiriska förändringarna i Sveriges och Danmarks utrikespolitiska diskurser.

Waltz förklarar att makt ur en neorealistisk synvinkel ses som ett potentiellt användbart medel för en stat och att balansen av makt är central för en stats säkerhet. Detta innebär att maktmaximering inte nödvändigtvis alltid är staters primära mål. Neorealismen gör istället gällande att stater i särskilt utsatta tillfällen, exempelvis i händelse av krig, snarare än att sträva efter mer makt försöker maximera statens säkerhet (Waltz, 1988. s 616). En central faktor av neorealismen utgörs vidare av att teorin är en system-teori. Detta innebär att neorealismen ser analysnivåerna statsnivå och systemnivå som de centrala analysnivåerna, medan teorin inte lägger någon vikt vid individnivå och inrikespolitiska skeenden (Waltz, 2007. s 54). Waltz belyser vidare att utrikespolitiska skeenden på statsnivå interagerar med utrikespolitiska skeenden på systemnivå. Till följd av interaktionen mellan dessa nivåer kan och bör beskrivningar av internationell politik således inte enbart härledas till en av dessa nivåer. Genom att däremot inkorporera båda dessa analysnivåer belyser Waltz att man kan identifiera

såväl förändring som kontinuitet inom det internationella systemet. Inom neorealism tillskrivs alla stater däremot inte samma betydelse, utan teorin belyser att stormakter utgör de viktigaste staterna och att världsordningen dessutom dikteras utifrån antalet stormakter (Waltz, 1988. s 618). Neorealismen delar som ovan nämnt realismens antagande att världen är anarkisk och att stater således själva behöver hantera sin egen säkerhet och möta potentiella hot. Till följd av det internationella systemets anarkiska karaktär och staters strävan efter nationell säkerhet uppstår det som neorealister benämner som säkerhetsdilemmat. Säkerhetsdilemmat belyser att ökad säkerhet för en stat alltid sker på bekostnad av minskad säkerhet för en annan stat (Ibid. s 619).

De ovan beskrivna neorealistiska antaganden är viktiga för att förklara ett av neorealismens mest framstående teoretiska bidrag, nämligen *balance of power* (BOP). BOP handlar i grunden om att maktbalansen och säkerheten i världen upprätthålls genom att stormakter balanserar mot varandra. Det kändaste exemplet är hur USA och Sovjetunionen under det kalla kriget balanserade mot varandra. Ingen av staterna behövde någonsin den andres godkännande eftersom de dikterade ordningen i olika delar av världen, men de behövde samtidigt ständigt hantera hotet från den andre (Waltz, 1988. s 622). BOP skiljer vidare på intern och extern balansering, medan intern balansering syftar till att omfördela resurser för att stärka den nationella säkerheten syftar extern balansering till att stater balanserar gentemot andra stater genom att bli en del av såväl informella som formella allianser (Donnelly, 2013. s 38). Trots att BOP i grunden handlar om hur världens hegemoner balanserar mot varandra gör BOP således även gällande att små stater i hotfulla situationer balanserar med stater som de anser sig stå enade med i syfte att möta ett potentiellt hot (Waltz, 1988. s 622). Därav kan en liten stat – exempelvis Sverige eller Danmark – genom att externt balansera med en annan stat eller en allians skydda sig mot ett hot. Enligt neorealismen ingår stater i allianser med andra stater som de delar några, men inte alla, nationella intressen med. Det vanligaste nationella intresset som ligger till grund för att stater ingår i allianser med varandra är enligt neorealismen en rädsla för ett gemensamt hot (Ibid. s 620-621). Trots att neorealismen lägger stor vikt vid att belysa att varje stat till följd av världens anarkiska utformning måste klara sig själv och garantera sin egen överlevnad, kan neorealismen genom BOP således även bidra med förklaringar till såväl bildandet av allianser som till varför stater ansluter sig till dessa.

3 Metod

Detta kapitel redogör för de metodologiska val jag gjort i min uppsats och som ligger till grund för uppsatsens metodologiska utformning. Avsnitt 3.1 redogör för uppsatsens diskursanalytiska ramverk. Därefter diskuterar avsnitt 3.2 uppsatsens fall: Sverige och Danmark, följt av avsnitt 3.3 som diskuterar det material vilket uppsatsens analys bygger på. Detta följs av en beskrivning av hur uppsatsens centrala begrepp konceptualiseras och operationaliseras i avsnitt 3.4. Avslutningsvis redogör avsnitt 3.5 för uppsatsens centrala avgränsningar.

3.1 Diskursanalys & utrikespolitisk analys

Denna uppsats bör förstås som en komparativ utrikespolitisk analys mellan Sverige och Danmark. Utrikespolitisk analys – mer känt som foreign policy analysis (FPA) – är ett statsvetenskapligt ämnesområde vilket rymmer en rad olika teorier och metoder (Foreign Policy Analysis Journal, 2005-2018). Det finns flera lämpliga metoder som kan användas inom ramen för utrikespolitisk analys och Ostermann och Sjöstedt belyser att en av dessa metoder består av diskursanalys. Diskursanalys är ett sätt att undersöka hur språk och skrivelser om specifika politiska policyområden formar ett lands utrikespolitik (Ostermann & Sjöstedt, 2023. s 101). Ostermann och Sjöstedt förstår diskurs som konstruktionen och rekonstruktionen av ett specifikt ämne och ett system av ställningstaganden (Ibid. s 105). Jag ansluter mig i uppsatsen till denna förståelse av diskurs samtidigt som jag avgränsar diskurs ytterligare till att enbart syfta till: hur en stat talar om en annan stat.

Uppsatsens metodologiska verktyg består således av en diskursanalys. Det finns flera olika former av diskursanalytiska metoder som kan användas för att genomföra en diskursanalys inom ramen för en utrikespolitisk analys (Ostermann & Sjöstedt, 2023. s 105). Ostermann och Sjöstedt presenterar *discursive nodal points* (DNPs) som en av dessa metoder och det är även denna diskursiva metod som jag använder mig av i denna uppsats. Metoden med DNPs möjliggör en systematisk diskursanalys genom att identifiera ett centralt koncept i relation till ett specifikt policy-område. Ostermann och Sjöstedt använder exemplet med styrning som

centralt koncept och europeisk integration som specifikt policyområde (Ibid. s 106). I denna uppsats består det centrala konceptet av utrikespolitisk diskurs medan det specifika policyområdet utgörs av Sveriges respektive Danmarks diskurs om stormakter. Valet att undersöka policyområdet *diskursen om stormakter* har gjorts med hänseende till neorealismen. Det är ur en neorealistisk synvinkel intressant att undersöka hur två stater förhåller sig till stormakter eftersom stormakter ur teorins synvinkel dikterar världsordningen och således utgör de viktigaste aktörerna i det internationella systemet (Waltz, 1988. s 618).

Diskursanalys kan i regel användas som såväl metod och teori, men används i denna uppsats främst som metod medan uppsatsens teoretiska ramverk som ovan nämnt utgörs av neorealismen (Winther Jørgensen & Philips, 1999. s 7). Sjöstedt och Ostermann kommenterar inte hur de ställer sig till att kombinera ett teoretiskt ramverk som neorealism med DNPs för att genomföra en diskursanalys och därav behöver jag som skribent kommentera hur jag tänker kring detta. Jag anser att det är metodologiskt intressant att kombinera uppsatsens teoretiska ramverk med Sjöstedts och Ostermanns (2023) metod kring DNPs, därtill belyser Ostermann och Mello (2023) att neorealism är en av de IR-teorier som forskare brukar applicera inom ramen för utrikespolitisk analys (Ostermann & Mello, 2023. s 6). Således anser jag inte att det finns något metodologiskt hinder för en kombination som denna.

3.2 Sverige och Danmark

De fall, vars diskurs jag i uppsatsen undersöker, består av Sverige och Danmark under tidsperioden 2018-2023. Sverige och Danmark är två länder som sett till ländernas politiska och strukturella utformning är mycket lika, de båda länderna är exempelvis nordiska välfärdsstater, representativa parlamentariska demokratier, medlemmar i EU och de är båda till synes små stater (Regeringskansliet, 2015-04-01) (Government and politics). Utöver dessa likheter finns det även militära likheter mellan Sverige och Danmark, båda länder ingår i Nordic Defence Cooperation och har ömsesidiga militära samarbeten med varandra (NORDEF, 2024). Trots dessa likheter finns det emellertid en central utrikespolitisk skillnad mellan fallen. Sverige var vid tiden för Rysslands invasion av Ukraina inte medlem i Nato, medan Danmark har varit medlem i Nato sedan alliansen grundades år 1949 (Nato, 2024).

Uppsatsens fall uppfyller således det vetenskapliga kriteriet kring *variation*. Jag anser även att fallen uppfyller kriteriet att vara *betydelsefulla* så till vida att de ur ett nordiskt perspektiv kan bidra med förklaringar till förändring av utrikespolitisk diskurs under en säkerhetspolitiskt utmanande tid. Till följd av uppsatsens kvalitativa karaktär syftar jag inte till att dra några generella slutsatser och således uppfyller fallen inte kriteriet kring *generalisering* (Teorell & Svensson, 2007. s 150-152). Detta är emellertid inget metodologiskt problem, eftersom man som skribent i diskursanalytiska utrikespolitiska analyser i regel inte strävar efter att nå empiriskt generaliserbara resultat, utan målet är snarare att förstå konstruktionen av nationella intressen eller identiteter samt hur detta påverkar den förda utrikespolitiken (Ostermann & Sjöstedt, 2023. s 104). Däremot innebär användandet av neorealismen som nämnt i avsnitt 2 ofrånkomligen att en diskussion kring teorins möjlighet till teoretisk generalisering behöver föras i uppsatsens avslutande diskussion (Teorell & Svensson, 2007. s 44).

3.3 Material

Sjöstedt och Ostermann (2023) gör gällande att en diskursanalys inte bör begränsas till att enbart undersöka en enskild text. För att skribenten ska kunna identifiera och analysera diskurser som inte enbart kommer från hegemonen i sammanhanget, bör materialet snarare bestå av en större mängd texter från olika aktörer (Ostermann & Sjöstedt, 2023. s 105). Trots att uppsatsens material hämtas från olika aktörer är det i relation till uppsatsens teoretiska ramverk, neorealism, emellertid centralt att dessa aktörer är statliga och således representerar den statliga diskursen. Detta är av betydelse eftersom det är den statliga diskursen jag är intresserad av att undersöka och till följd av det i avsnitt 2.1 nämnda neorealistiska antagandet att stater utgör de centrala aktörerna i det internationella systemet (Waltz, 1988. s 618).

Det primära materialet som jag använder i denna uppsats består av åtta officiella publikationer, varav fyra är svenska och fyra är danska. Det svenska materialet består av Sveriges utrikesdeklarationer (hädanefter UDK) från 2020 och 2023 samt Sveriges säkerhetspolis (hädanefter SÄPO) årsrapporter från 2020 och 2023. Den svenska regeringen lägger varje år fram en UDK för att kommentera händelser under det gångna året och för att redovisa sin utrikespolitiska riktning för det kommande året (Huikuri, 2024). SÄPO:s årsrapport är i sin tur till för att ge en lägesbild över säkerhetshoten som Sverige står inför (Säkerhetspolisens lägesbild, 2024-02-21). Det danska materialet består av Danmarks utrikes- och

säkerhetspolitiska strategi (hädanefter USS) från 2018 och 2023 samt PET:s (Danmarks motsvarighet till SÄPO) rapport från 2022 och 2023 som rör spion- och underrättelsehotet mot Danmark. PET:s rapport från 2022 kommenterar uppgifter som organisationen fått tillgång till innan den första december 2021, trots att denna är utgiven 2022 liknas denna i uppsatsen således med SÄPO:s rapport från 2020, vilken ger en bild av säkerhetsläget i Sverige år 2021. Valet att inkludera PET:s rapporter om spion- och underrättelsehotet mot Danmark grundar sig i att dessa innehållsmässigt liknar SÄPO:s årsrapporter. Syftet med Danmarks USS kan liknas vid syftet med Sveriges UDK, däremot lägger den danska regeringen inte fram en USS varje år, utan det sker mer sporadiskt. Valet att använda Danmarks USS från 2018 grundar sig i att detta är den USS (bortsett från den USS från 2022) som gavs ut närmast i tid i förhållande till krigsutbrottet i Ukraina samt att denna täcker Danmarks utrikespolitiska strategi för 2019–2020. Därav anser jag denna publikation vara jämförbar med Sveriges UDK från 2020, vilken kommenterar händelser från 2019.

Det bör understrykas att jag är medveten om att primärmaterialen från såväl Sverige som Danmark tillkommit under olika regeringar som haft olika politiska program. Till följd av uppsatsens teoretiska ramverk utgör detta emellertid inte något problem, eftersom neorealismen inte tillskriver inrikespolitiska parametrar någon vikt (Waltz, 2007, s 54). Utöver uppsatsens primärmaterial kommer även andra offentliga publikationer från respektive land och andra artiklar att användas för att ge uppsatsen en ökad bredd, detta material analyseras däremot inte i lika hög utsträckning och inkluderas inte i den materialanalys som kommer genomföras genom uppsatsens i avsnitt 3.4 beskrivna begreppsschema.

Sammanfattningsvis grundar sig materialvalet i att jag genom detta primärmaterial vill garantera en tydlig och likvärdig jämförelse mellan diskursen i Sverige och Danmark under den undersökta tidsperioden. En gräns dras i uppsatsen mellan primärmaterial utgivet innan respektive efter krigsutbrottet i Ukraina den 24 februari 2022 (Regeringskansliet, Ukraina). Hälften av uppsatsens primärmaterial för respektive land är således utgivet innan krigsutbrottet, medan den andra hälften är utgivet efter krigsutbrottet. Denna gränsdragning bör förstås som en metodologisk gränsdragning vilken underlättar för uppsatsens syfte att undersöka hur utrikespolitisk diskurs förändras under en allvarlig säkerhetspolitisk situation.

3.4 Begreppsbestämning och operationalisering

I en vetenskaplig studie är det viktigt att konceptualisera (begreppsbestäma) studiens centrala begrepp för att ha möjlighet att dra legitima slutsatser (Teorell & Svensson, 2007. s 38). Till följd av denna uppsats fokus på utrikespolitisk diskurs utgör begreppen *diskurs* samt *utrikespolitik* de viktigaste begreppen att konceptualisera. Den konceptualisering av diskurs som jag använder i uppsatsen bygger på Ostermann och Sjöstedt, vilka konceptualiserar diskurs som ett system av ställningstaganden samt konstruktionen och rekonstruktionen av specifika ämnen (Ostermann & Sjöstedt, 2023. s 105). Till följd av uppsatsens begränsade omfång, avgränsar jag vidare diskurs ytterligare till den snäva bemärkelsen: hur en stat talar om en annan stat.

Utrikespolitik handlar om ett lands ”förbindelser med och politik gentemot andra länder” (Regeringskansliet, utrikes- och säkerhetspolitik). Utifrån denna definition konceptualiseras utrikespolitik genom att begreppet, i linje med den ovan beskrivna diskursanalytiska metoden DNPs, bryts ner till ett utrikespolitiskt policyområde: Sveriges respektive Danmarks diskurs kring stormakter. De stormakter, kring vilka Sveriges och Danmarks diskurs undersöks, är USA, Kina, Ryssland och Turkiet. Valet av att undersöka diskursen i relation till dessa stormakter grundar sig i att de generellt kommenteras i hög utsträckning i såväl det svenska som det danska materialet. Därav är det möjligt att urskilja mer specifika diskursiva förändringar i förhållande till dessa stormakter än andra stormakter som inte kommenteras i lika hög utsträckning. Begreppet stormakter syftar i uppsatsen således till dessa fyra nationer och bör inte förstås som ett antagande att dessa stater utgör världens fyra mäktigaste stater. I analysen om USA och Turkiet kommer även diskursen om Nato att inkluderas, eftersom såväl USA som Turkiet utgör centrala stater i Nato (Nato, 2024).

Utöver att konceptualisera diskurs och utrikespolitik behöver begreppen även operationaliseras, vilket innebär att begreppen görs praktiskt mätbara (Teorell & Svensson, 2007. s 39). I uppsatsen operationaliseras utrikespolitisk diskurs genom att bryta ner konceptet till en operativ fråga: *i vilka ordalag beskrivs land X?* Till denna fråga adderas fem kategorier: allierad, partner, kritisk, direkt hot och indirekt hot. Dessa fem kategorier utgör inte en del av Falk och Ostermanns diskursanalytiska metod, utan det är en kategorisering som jag själv arbetat fram i dialog med uppsatsens metod och material. Denna operationalisering begränsar i viss mån vilka

slutsatser jag i uppsatsen har möjlighet att dra. Genom att strukturerat reducera mina empiriska observationer utifrån dessa fem kategorier, möjliggör jag däremot för att tydligt beskriva hur Sveriges och Danmarks diskurs kring de undersökta stormakterna har förändrats. Genom denna operationalisering når jag i uppsatsen förhoppningsvis en hög grad av överensstämmelse mellan konceptualiseringen av utrikespolitisk diskurs och dess operationella indikator (Esaiasson, 2017. s 57) (Ostermann & Sjöstedt, 2023. s 105). Här följer en kort definition av de fem kategorierna: (1) allierad: landet beskrivs som allierad, ledande nation eller en garant för säkerheten, (2) partner: det uttrycks att landet är en samarbetspartner ur ett säkerhetsmässigt eller ekonomiskt perspektiv, (3) kritisk: det uttrycks kritik mot landet, (4) indirekt hot: det uttrycks att landet potentiellt kan utgöra ett militärt eller underrättelsemässigt hot och potentiellt hotar världsordningen, (5) direkt hot: det uttrycks explicit att landet utgör ett allvarligt militärt eller underrättelsemässigt hot samt att landet hotar världsordningen.

Deskriptiva vetenskapliga studier, som likt denna uppsats ger svar på frågor av typen ”hur”, torde baseras på ett begreppsschema för att kunna säga något intressant om det fenomen som undersöks och beskrivs (Esaiasson. m.fl. 2017. s 37). I linje med detta krav har jag genom kombinationen av det undersökta policyområdet och uppsatsens operativa fråga utvecklat ett begreppsschema (Teorell & Svensson, 2007. s 24). Detta begreppsschema har fyllts i med empirisk information från uppsatsens ovan beskrivna åtta primärkällor och den empiriska informationen i begreppsschemat ligger till grund för uppsatsens empiriska analys. Det ifyllda begreppsschemat återfinns i sin helhet som bilagor i avsnitt 6.1. De diskursiva förändringar som jag genom uppsatsens analys identifierar tydliggörs i sin tur av ett resultatdiagram i avsnitt 4.5. I detta resultatdiagram preciseras de identifierade diskursiva förändringarna utifrån de ovan nämnda fem kategorierna, för att strukturerat tydliggöra hur Sveriges och Danmarks diskurs kring de undersökta stormakterna har förändrats under den undersökta tidsperioden. Nedan illustreras uppsatsens begreppsschema.

Utrikespolitiskt policyområde:	Operativ fråga:	Empiriska exempel:	Resultat: (allierad, partner, kritisk, direkt hot, indirekt hot)
Diskursiva beskrivningar av stormakter (USA, Kina, Ryssland, Iran, Turkiet)	I vilka ordalag beskrivs USA?		2020: 2023:
	I vilka ordalag beskrivs Kina?		2020: 2023:
	I vilka ordalag beskrivs Ryssland?		2020: 2023:
	I vilka ordalag beskrivs Turkiet?		2020: 2023:

Tabell 1

3.5 Avgränsningar

Till följd av uppsatsens begränsade omfång har materialet, vilket uppsatsens analys bygger på, avgränsats till att enbart omfatta åtta primärkällor. I en uppsats med större omfång hade fler relevanta statliga publikationer kunnat användas, exempelvis från myndigheten för samhällsskydd och beredskap och myndigheten för psykologiskt försvar samt publikationer från motsvarande danska myndigheter. Genom en inkludering av fler källor hade jag i uppsatsens analys haft möjlighet att nå en djupare beskrivning och dra bredare och mer generella slutsatser av hur diskursen har förändrats. I uppsatsen avgränsas den undersökta tidsperioden till att innefatta åren 2018 till 2023. Anledningen till att jag valt att dra gränsen vid 2023 och inte 2024 är att 2024 är ett pågående år och således kan nytt material tillkomma under året vilket möjligtvis kan påverka uppsatsens slutsats. Vidare avgränsar jag mig i uppsatsen till att primärt analysera diskursen om den militära hotbilden samt underättelsehotbilden, medan hotbilden mot teknikanskaffning, forskning och innovation, rymdteknik och hotet mot handeln enbart diskuteras i en mycket begränsad omfattning. I analysen av Danmarks diskurs har jag avgränsat mig till att primärt analysera hotet mot Danmark medan hotbilden mot riksgemenskapen där Färöarna och Grönland ingår i stora drag utelämnas. I uppsatsen diskuteras historiska perspektiv i mycket begränsad omfattning och inkluderas enbart i analysen av den danska diskursen om USA och Nato. I en uppsats med ett större omfång hade ett historiskt perspektiv kunnat bidra till en djupare analys av exempelvis den svenska diskursen

om Ryssland eftersom denna kan vara påverkad av den historiskt känsliga relationen mellan länderna.

4 Analys

I följande avsnitt 4.1 till 4.4 analyseras den svenska och danska diskursen kring uppsatsens valda stormakter. Under respektive avsnitt 4.1 till 4.4 finns ett underavsnitt där neorealismen appliceras för att söka teoretiska beskrivningar i linje med uppsatsens empiriska observationer. Det resultat jag i uppsatsen når – det vill säga de diskursiva förändringar jag identifierar i uppsatsens analys – tydliggörs och presenteras sedermera genom ett resultatdiagram i avsnitt 4.5.

4.1 Diskurs om USA

Sverige

I 2020 års Utrikesdeklaration (UDK) skildras USA som ett land som utgör en viktig faktor för Sverige och landets säkerhet (UDK, 2020. s 9). I Säpos årsrapport från 2020 kommenteras USA enbart i relation till stormningen av Kapitolium och det hot som stormningen visade att demokratin står inför (SÄPO, 2020. s 8). I 2023 års utrikesdeklaration skildras USA inte enbart som ett viktigt land för Sveriges säkerhet, utan det görs gällande att USA sedan andra världskriget haft en oumbärlig roll för säkerheten i Europa (UDK, 2023. S 6). Vidare beskriver Säpo i organisationens årsrapport från 2023 USA som världens ledande nation och att stater som Ryssland, Kina och Iran har ett intresse av att motarbeta USA (SÄPO, 2023. s 30). Genom att addera den svenska diskursen om Nato - en försvarsallians som i mångt och mycket leds av USA (Lindahl, 2024-03-08) - till analysen av diskursen om USA, möjliggörs en djupare analys av förändringen av den svenska diskursen om USA. I Sveriges UDK från 2020 deklarerar det att Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Denna säkerhetspolitiska linje syftar till Sveriges alliansfrihet och det görs i deklARATIONEN gällande att den svenska alliansfriheten gagnar säkerheten och stabiliteten i norra Europa (UDK, 2020. s 3). Denna diskurs om den svenska alliansfriheten går i linje med den neutralitetspolitik som Sverige alltjämt förde i drygt 200 år, mellan 1809 och 2022 (Svensson, 2024-02-12). Detta diskursiva fokus på alliansfrihetens bidrag till den svenska säkerheten lyser emellertid med sin frånvaro i 2023 års

UDK, där det snarare framförs att Sveriges och Europas säkerhet kommer att stärkas till följd av det kommande medlemskapet i Nato (UDK, 2023. s 3).

Danmark

I 2018 års USS skildras det att amerikanskt globalt ledarskap går i linje med Danmarks nationella intressen samt att det amerikanska globala ledarskapet är avgörande för att upprätthålla det ”regelbaserade internationella samarbetet” (USS, 2018. s 8). Därtill belyses det att USA utgör en garant för Danmarks säkerhet samt att USA är Danmarks viktigaste säkerhetspolitiska allierade (USS, 2018. s 11). Till följd av Danmarks och USA:s nära och goda relation belyser PET i 2022 års rapport att främmande makter, exempelvis Ryssland och Kina, kan komma att försöka skapa intern splittring i denna relation. Diskursen om USA som världens ledande nation och Danmarks viktigaste säkerhetspolitiska allierade återfinns i Danmarks USS från 2023. I likhet med PETs rapport från 2022 skildras det även i PETs rapport från 2023 att främmande makter kan försöka skada Danmarks relation med USA. Detta exemplifieras genom en beskrivning av hur ett förfalskat brev skickades till en amerikansk senator i syfte att skapa konflikt mellan Danmark, USA och Grönland (PET, 2023. s 32-33). Den danska diskursen om Nato är såväl 2018 som 2023 starkt präglad av att Danmark varit medlem i Nato sedan alliansen grundades 1949 (Nato, 2024). Det beskrivs i landets USS från 2018 att Danmark ska arbeta för att Nato ska förbli världens starkaste försvarsallians samt att de transatlantiska banden, primärt till USA, är centrala för Danmarks säkerhetsintressen (USS, 2018. s 11). Denna diskurs återfinns även i 2023 års USS där Nato återigen belyses som en hörnsten för den danska säkerheten och dess försvarsförmåga (USS, 2023. s 11).

4.1.1 Neorealistiskt perspektiv – USA

Den svenska diskursen kring USA har under den undersökta tidsperioden förändrats från att tala om USA som en partner till att i 2023 års material tala om USA som världens ledande nation och fokus läggs på att USA sedan andra världskriget utgjort garanten för fred i Europa. Genom neorealismens *balance of power* (BOP), kan denna förändring förstås som ett uttryck för hur Sverige externt balanserar med såväl USA som Nato för att söka skydd från det hot som Sverige i 2023 års UDK gör gällande att Ryssland utgör mot landet (Waltz, 1988. s 622). Detta kan även förstås som ett led i den svenska strävan under 2023 mot att bli medlem i Nato, en militärallians där USA utgör den mäktigaste staten (Lindahl, 2024-03-08). Ur ett neorealistiskt

perspektiv kan detta beskrivas i ljuset av att rädsla för ett gemensamt hot utgör den vanligaste orsaken till att stater ingår i militärallianser med andra stater (Waltz, 1988. s 620-621). Det primära hotet som Sverige, USA och Nato delar utgörs av Ryssland och den svenska nya rädslan för det ryska hotet ligger ur ett neorealistiskt perspektiv således till grund för landets förändrade diskurs kring såväl USA som Nato. Vidare kan den förändrade diskursen om USA och Nato ur en neorealistisk synvinkel beskrivas genom neorealismens antagande att stater i hotfulla situationer försöker maximera sin säkerhet snarare än sin makt. Genom att bli en del av Nato avsäger sig Sverige nämligen en del av landets makt att själv besluta över militära frågor, däremot har bedömningen gjorts att Sverige genom medlemskapet i Nato ökar landets säkerhet (UDK, 2023. s 3) (Waltz, 1988. s 616). Sammantaget har den svenska diskursen om USA förändrats från att 2020 tala om USA i termer av partner till att 2023 tala om USA i termer av allierad.

Trots att Danmarks diskurs om USA inte har genomgått samma förändring som den svenska under de senaste åren, kan en liknande neorealistisk förklaringsmodell användas för att söka beskrivningar till diskursens konstanta utformning. USA har sedan Danmark gick med i Nato 1949 alltså varit landets viktigaste allierade och Danmark har ur en neorealistisk synvinkel sedan 1949 upprätthållit landets säkerhet genom att externt balansera med USA och Nato (Nato, 2024) (Waltz, 1988. s 622). Det danska samarbetet med USA och Nato har således sedan 1949 varit en självklar del av landets utrikespolitiska identitet och därav talas det om USA i termer av allierad i såväl 2018 som i 2023 års material.

4.2 Diskurs om Kina

Sverige

Diskursen om Kina kretsar i 2020 års UDK kring Kinas viktiga roll på den globala arenan, och det belyses att Kinas roll innebär såväl utmaningar som möjligheter för Sverige. I deklARATIONEN skildras det även att frågor om mänskliga rättigheter och yttrandefrihet utgör centrala aspekter i Sveriges och EU:s dialog med Kina samt att regeringen välkomnar riksdagens enighet om Sveriges Kinapolitik (UDK, 2020. s 10). Säpo beskriver i årsrapporten från 2020 att "Kina har både avsikt och förmåga att försvaga och begränsa Sveriges handlingskraft, i de fall svenskt agerande uppfattas som ett hot mot kinesiska intressen" (SÄPO, 2020. s 30). Vidare görs det gällande att Kina utgör ett spionagehot mot Sverige samt att landets underrättelsehot mot

Sverige är växande (Ibid. s 31). I 2023 års UDK skildras Kina återigen som en stormakt och det belyses att landet är världens näst största ekonomi och en teknologiskt världsledande nation. Vidare benämns Kina i 2023 års UDK som ett land med ett ”auktoritärt styre” (UDK, 2023. s 6-7). Denna benämning av Kina som ett land med ett auktoritärt styre återfinns varken i utrikesdeklarationerna från 2020, 2021 eller 2022 och vittnar således om en förändrad diskurs (UDK, 2020) (UDK, 2021) (UDK, 2022). Som ovan nämnt skildras det i 2020 års utrikesdeklaration att regeringen välkomnar riksdagens enighet av regeringens skrivelse om Sveriges Kinapolitik, i utrikesdeklarationen från 2023 skildras det däremot att Sveriges ”intressen i förhållande till Kina tjänas bäst av en gemensam europeisk ansats och transatlantisk samordning” (UDK, 2023. s 6–7). Däremot beskrivs det i deklarationen även att Sverige fortsatt bör samarbeta med Kina i linje med Sveriges nationella intressen (Ibid. s 6). I Säpos årsrapport från 2023 görs det även gällande att länder som Kina, Iran och Ryssland aktivt verkar och samverkar för att förändra världsordningen så världsordningen bättre går i linje med deras nationella intressen. Kina beskrivs vidare som en auktoritär stat och som ett ”långsiktigt och växande hot” och det beskrivs att Kinas underrättelseverksamhet utgör ett allvarligt hot mot Sverige (SÄPO, 2023. s 31-30).

Danmark

I Danmarks USS från 2018 skildras det att Danmark och danska företag har ett nationellt intresse i den kinesiska växande marknaden samt att Danmark ska utveckla sitt strategiska partnerskap med Kina (USS. s 8 & 21). Trots detta görs det även gällande att Danmark behöver ha det faktum att Kina och Danmark skiljer sig markant sett till deras respektive samhällsmodeller och handelsmodeller i beaktande (USS, 2018. s 8-9). Därtill belyses det att Kina genom cyberangrepp och cyberspionage utgör ett hot mot Danmark (USS, 2018. s 13). I PETs rapport från 2022 belyser PET att Kina använder olika medel, såväl lagliga som olagliga, ”för att forma ett positivt narrativ kring Kina” (PET, 2022. s 6). I rapporten skildras det även att Kina ur ett underrättelseperspektiv bör betraktas som ett hot och att PET förmodar att Kina är intresserade av att inhämta upplysningar om såväl ekonomiska, militära och politiska frågor (PET, 2022. s 6 & 19). I diskursen om Kina år 2023 framställs det inte enbart att landet bygger på en annan politisk modell, utan också att Kinas målsättning är att förändra de internationella spelreglerna och anpassa dem till den kinesiska modellen (USS, 2023. s 18). I PETs rapport från 2023 görs det även gällande att Kina utgör ett underrättelsehot mot Danmark samt att Kina på lång sikt kan komma att utgöra det största hotet mot Danmark (PET, 2023. s 6 & 18-19). Utöver detta benämns Kina i rapporten, till skillnad från i PETs rapport från 2022, som en

auktoritär stat (PET, 2023. s 10). Därtill görs det gällande att Danmark länge varit naiva i förhållande till Kina, och det varnas för att Kinas globala ambitioner inte går i linje med Danmarks. Trots detta skildras det att Danmark fortfarande ska samarbeta med Kina, i de fall som samarbete är i Danmarks intresse (USS, 2023. s 19).

4.2.1 Neorealistiskt perspektiv – Kina

Den nya svenska diskursen om Kina, som fokuserar på att dialogen och Sveriges intressen i förhållande till Kina gagnas av att gå genom en ”europaisk ansats och transatlantisk samordning” (UDK, 2023. s 6-7), i kombination med den nya benämningen av Kina som ett auktoritärt land med ambition att förändra den rådande världsordningen, vittnar om att den svenska utrikespolitiska diskursen om Kina har förändrats mellan 2020 och 2023. Ur en neorealistisk synvinkel kan den förändrade diskursen bland annat förstås som ett uttryck för att Sverige till följd av det hot som Kina utgör mot landet externt balanserar med EU och Nato mot Kina. Benämningen av Kina som ett auktoritärt land i kombination med skildringen av att Kina strävar efter att förändra världsordningen går i linje med neorealismens pessimistiska antagande om världens utformning: att världen är anarkisk och att stater enbart försöker gynna deras egna nationella intressen (Waltz, 1988. s 619). Det faktum att Kina benämns i samma kontext som Ryssland och Iran i beskrivningen av ländernas ambition att förändra världsordningen korresponderar även det med neorealismen och dess antagande att stormakter dikterar och formar världsordningen (Ibid. s 618). Diskursen om Kina har sammantaget förändrats från att 2020 tala om Kina som en partner och ett indirekt hot till att 2023 omnämna Kina som en partner och ett direkt hot.

Trots att Kina redan i 2018 års USS och 2022 års rapport från PET skildras som ett hot är det tydligt att det läggs större tonvikt vid att belysa detta hot som ett allvarligt hot i det danska materialet om Kina från 2023. I materialet från 2023 betonas det inte enbart att Kina utgör ett potentiellt hot mot Danmark, utan det görs gällande att Kina är en auktoritär stat som strävar efter att förändra världsordningen och att Kina på lång sikt kan komma att utgöra det största hotet mot Danmark. Den danska diskursen om Kina har således genomgått en förändring likt den svenska under de senaste åren. Därav kan liknande neorealistiska antaganden om världens anarkiska utformning och stormakters diktering av världsordningen appliceras för att beskriva förändringen ur en neorealistisk synvinkel. Fokuset i den danska diskursen om Kina år 2023 på att Kina vill anpassa de internationella spelreglerna till den kinesiska modellen går även i linje

med neorealismens antagande om att stater är opportunistiska och alltid försöker gynna sina egna nationella intressen (Waltz, 1988. s 619). Det faktum att den danska diskursen om Kina var hårdare i 2018 års material än den svenska och att Danmark i högre utsträckning än Sverige benämnde Kina som ett hot kan ur ett neorealistiskt perspektiv förstås som en del av Danmarks mycket goda relation och externa balansering med USA (U.S and Denmark). Som en del av att balansera med USA är det nämligen ur en neorealistisk synvinkel naturligt att Danmark markerar mot en av USAs största rivaler – Kina (Waltz, 1988. s 622) (Depetris, 2024). Den danska diskursen om Kina har sammantaget förändrats i linje med den svenska, från att tala om Kina som en partner och ett indirekt hot till att belysa Kina som en partner och ett direkt hot.

4.3 Diskurs om Ryssland

Sverige

I 2020 års UDK talas det om Ryssland i termer av en partner som Sverige tillsammans med EU kan och bör samarbeta med i frågor där länderna har gemensamma intressen. Det benämns även att detta samarbete stärker såväl Sveriges säkerhet som stabiliteten i Sveriges närområde. Trots detta fördömer Sverige alltjämt den ryska annekteringen av Krim och det görs gällande att detta är ett folkrättsligt brott som utmanar säkerheten i Europa (UDK, 2020. s 9). I Säpos årsrapport från 2020 belyses det svenska icke-medlemskapet i Nato, till följd av Rysslands militära, ekonomiska och säkerhetspolitiska intressen i östersjöområdet, som centralt för Ryssland. Därtill belyses det att ett potentiellt ryskt militärt agerande mot Sverige inte kan uteslutas (SÄPO, 2020. s 30). Den svenska diskursen om Ryssland år 2020 skildrar således en form av paradox: samarbetet med Ryssland gynnar Sveriges säkerhet, parallellt med att Ryssland utgör ett potentiellt militärt hot. I 2023 års UDK skildras Ryssland som ett allvarligt säkerhetspolitiskt hot mot Europa och det beskrivs att landet har ett förakt för folkrätten och har som mål att ersätta den europeiska säkerhetsordningen. Till skillnad från i 2020 års UDK finns det inget i diskursen om Ryssland i 2023 års UDK som indikerar att Sverige ser potentiella gemensamma intresseområden där parterna kan samarbeta, utan det skildras snarare att Sveriges frihet - till följd av Rysslands invasion av Ukraina - står på spel (UDK, 2023. s 1). I 2020 års utrikesdeklaration handlar diskursen om att landets agerande utgör en utmaning för säkerhetsordningen, detta fokus på säkerhetsordningen återfinns även i utrikesdeklarationen från 2023. I denna deklaration handlar diskursen emellertid om Rysslands ambition att ersätta säkerhetsordningen och föra tillbaka världen till en plats där våld ersätter rätt (UDK, 2023. s

1). Detta fokus på Rysslands ambition att förändra den nuvarande säkerhetsordningen återfinns även i Säpos diskurs om Ryssland i Säpos årsrapport från 2023 där det belyses att Ryssland som ett led i denna målsättning samverkar med länder som Kina och Iran (SÄPO, 2023. s 9). Det görs i rapporten även gällande att “Ryssland är den enskilt största hotaktören mot Sveriges säkerhet, och bedöms även vara den enda aktören i Sveriges närområde som utgör ett militärt hot” (SÄPO, 2023. s 31).

Danmark

Den danska diskursen om Ryssland år 2018 kretsar kring att belysa Ryssland som ett aggressivt och hotfullt land som står i opposition till och utgör ett hot mot den regelbaserade världsordningen (USS, 2018. s 11-13). Ryssland skildras även som ett av de mest aktiva länderna när det kommer till att använda cyberverktyg i syfte att nå politiska mål (USS, 2018. s 13). Denna diskurs om Ryssland återfinns i PETs rapport från 2022 där det görs gällande att det primära underrättelsehotet mot Danmark kommer från Ryssland, Kina och Iran samt att Ryssland har underrättelseofficerare på deras ambassad i Danmark som kontinuerligt försöker inhämta underrättelser i Danmark som rör politiska, militära och ekonomiska frågor (PET, 2022. s 6 & 19). I Danmarks USS från 2023 görs det gällande att Rysslands krig mot Ukraina utgör ett hot mot hela Europas fred och säkerhet. Utöver detta läggs även vikt vid att belysa det hot som Ryssland utgör mot mindre länder (USS, 2023. s 11). På listan bland Europas till ytan största länder hamnar Danmark (utan Grönland) på plats 32 (UI, topplistor), därav kan denna beskrivning i diskursen om Ryssland förstås som ett uttryck för det hot som Danmark anser att Ryssland utgör mot landet. PET beskriver i organisationens rapport från 2023 Ryssland som en auktoritär stat och gör gällande att Ryssland länge har varit det största hotet mot Danmark, samt att detta kommer fortsätta att vara fallet framöver (PET, 2023. s 12).

4.3.1 Neorealistiskt perspektiv – Ryssland

Den svenska diskursen om Ryssland har på ett tydligt sätt förändrats mellan 2020 och 2023. Från att i 2020 års material skildra Ryssland som ett indirekt hot och en partner till att 2023 beskriva landet som ett militärt hot mot Sverige, vars mål är att ersätta den regelbaserade världsordningen. En central faktor att ta hänsyn till i analysen av den svenska förändrade diskursen om Ryssland utgörs av det anfallskrig som Ryssland inledde mot Ukraina i februari 2022 (Regeringskansliet, Ukraina). Rysslands krig mot Ukraina har placerat Sverige i en militärt utsatt situation och den ryska aggressionen ligger till grund för att Sverige idag är

medlem i Nato (Regeringskansliet, 2024-04-25). Den svenska diskursen om Ryssland och förändringen av denna kan ur ett neorealistiskt perspektiv beskrivas genom staters strävan efter säkerhet. Genom att tala om Ryssland som en partner och att belysa att Sveriges säkerhet gagnades av att stå utanför Nato år 2020, provocerade Sverige inte Ryssland och upprätthöll således sin nationella säkerhet genom att ha en till synes god relation med Ryssland. Till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina förändrades emellertid det säkerhetspolitiska läget i Europa vilket har placerat Sverige i en militärt utsatt position i förhållande till Ryssland. Ur en neorealistisk synvinkel ligger den förändrade säkerhetspolitiska situationen för Sverige till grund för landets förändrade diskurs kring Ryssland, där villkoren för vad som bäst gagnar Sveriges säkerhet har förändrats. Neorealismen gör som tidigare nämnt gällande att stater snarare än att maximera sin makt i hotfulla situationer försöker maximera sin säkerhet. Som ett led i detta har Sverige till följd av Rysslands krig mot Ukraina ändrat sin diskurs kring Ryssland till att tala om landet som ett direkt hot, parallellt med att Sverige ändrat sin diskurs kring USA och Nato för att söka säkerhet genom dessa relationer (Waltz, 1988. s 616). Således kan den förändrade diskursen om Ryssland ur ett neorealistiskt perspektiv även förstås som en metod för Sverige att externt balansera med Nato och USA samt andra länder som står i opposition mot Ryssland (Ibid. s 622). I det stora hela har den svenska diskursen om förändrats från att tala om Ryssland i termer av indirekt hot och partner till att skildra Ryssland som ett direkt hot.

Trots att den danska diskursen om Ryssland i materialet utgivet innan krigsutbrottet till stor del kretsar kring att framställa Ryssland som ett hot mot Danmark och den världsordning vi underordnar oss, läggs det en ökad tonvikt vid detta i materialet från 2023 genom att exempelvis skildra Ryssland som det enskilt största hotet mot Danmark. I likhet med förändringen av den svenska diskursen om Ryssland, utgör Rysslands invasion av Ukraina en central faktor att ta hänsyn till i analysen av den danska förändrade diskursen om Ryssland (Regeringskansliet, Ukraina). Det faktum att den danska diskursen på ett tydligare sätt skildrar Ryssland som ett hot redan 2018 än den svenska diskursen år 2020 kan ur ett neorealistiskt perspektiv förklaras genom Danmarks närmare relation och externa balansering med såväl USA som Nato, Sverige var vid denna tid emellertid neutrala och upprätthöll således landets säkerhet genom att i diskursen beskriva Ryssland i mer positiva termer (Waltz, 1988. s 622). Den nya benämningen av Ryssland som en auktoritär stat i kombinationen med att belysa landet som Danmarks största hot kan ur en neorealistisk synvinkel även beskrivas i ljuset av världens anarkiska utformning där varje stat måste klara sig själv. Den danska diskursen om Ryssland handlar som ovan nämnt även om Rysslands ambitioner att få tillgång till danska produkter som Ryssland betraktar som

militärt viktiga. Ur en neorealistisk synvinkel resulterar ökad säkerhet och militärt kapital i en stat, alltid i minskad säkerhet i en annan stat – även känt som säkerhetsdilemmat. För Ryssland tillgång till denna typ av uppgifter gagnar det den ryska säkerheten, på bekostnad av en minskad dansk säkerhet (Waltz, 1988. s 619). Den danska diskursen om Ryssland har sammantaget förändrats från att beskriva Ryssland som en kombination av ett indirekt och direkt hot till att 2023 tala om landet som ett direkt hot.

4.4 Diskurs om Turkiet

Sverige

Det skildras i 2020 års UDK att Sverige för en kritisk dialog och har ett samarbete med Turkiet. Utöver detta fördömer Sverige indirekt landets offensiv i Syrien genom att hänvisa till EU som fördömt denna offensiv. Därtill belyses det faktum att Sverige har återkallat samtliga tillstånd för export av krigsmateriel till Turkiet (UDK, 2020. s 10). Turkiet omnämns inte i Säpos årsrapport från 2020 (SÄPO, 2020). Den kritik gentemot Turkiet som går att skönja i 2020 års UDK, lyser med sin frånvaro i 2023 års UDK. 2023 års UDK inleds med att regeringen uttrycker sin kondoleans till nära och kära till de som mist sina liv i den förödande jordbävning som drabbade Turkiet under inledningen av 2023 (UDK, 2023. s 1). Utöver detta understryks i deklARATIONEN att Sverige har levererat de efterfrågade resultaten på den trepartsöverenskommelse som Sverige ingick med Turkiet och Finland i juni 2022 som ett led i Sveriges ansökan till Nato (UDK, 2023. s 3) (Embassy of Sweden, 2022-06-19). I Säpos rapport från 2023 omnämns Turkiet enbart i relation till koranbränningen som ägde rum utanför landets ambassad i Stockholm i januari 2023 (SÄPO, 2023. s 24).

Danmark

Turkiet ges inget större utrymme i 2018 års USS. Det belyses att den danska regeringen inte anser att det finns anledning till att fortsätta anslutningsförhandlingarna med Turkiet men att Turkiet alltjämt är en allierad i Nato och en viktig partner i migrationsfrågor (USS, 2018. s 16). PET framställer däremot att det potentiellt förekommer turkiskt spionage i Danmark (PET, 2022. s 17). Turkiet omnämns inte i 2023 års USS, däremot framställs det att Danmark är allierade med samtliga medlemmar i Nato, däribland Turkiet (USS, 2023. s 19). Detta är emellertid inte fallet i PETs rapport från 2023, i denna rapport görs det nämligen gällande att ”Turkiet genomför underrättelseverksamhet i Danmark” (PET, 2023. s 6). Utöver detta belyses

det även att inrikespolitiska händelser i länder som exempelvis Turkiet kan leda till en ökad hotbild mot Danmark (PET, 2023. s 7).

4.4.1 Neorealistiskt perspektiv – Turkiet

Det går sammantaget att skönja en förändrad svensk diskurs kring Turkiet mellan 2020 och 2023 - från att i 2020 års UDK uttrycka en del kritik till att i 2023 års UDK enbart uttrycka kondoleans till de som drabbats av den förödande jordbävningen samt understryka att Sverige har levererat de resultat som Turkiet efterfrågat i trepartsöverenskommelsen som länderna tillsammans med Finland ingick i juni 2022 (Embassy of Sweden, 2022-06-19). Ur ett neorealistiskt perspektiv kan den svenska förändrade diskursen om Turkiet förstås utifrån Turkiets makt i frågan om Sveriges Nato-medlemskap. Neorealismen belyser som tidigare nämnt att de viktigaste aktörerna utgörs av de mäktigaste staterna (Waltz, 1988. s 618), genom att avvakta med att godkänna Sveriges Nato-ansökan skapade sig Turkiet en position som en mäktig stat som i viss mån kunde diktera Sveriges Nato-medlemskap (Regeringskansliet, 2023-03-18). Den svenska förändrade diskursen om Turkiet kan således ur en neorealistisk synvinkel beskrivas genom att Turkiet under den undersökta tidsperioden har gått från att vara en för Sverige mindre viktig stormakt till att bli ett mäktigt land med direkt inverkan på den svenska säkerheten (Waltz, 1988. s 618). Den svenska benämningen av jordbävningen i Turkiet på 2023 års UDKs första sida, kan jämföras med hur Sverige i 2010 års UDK kommenterade den förödande jordbävningen på Haiti där cirka 200 000 människor dog, på deklARATIONENS sista sida (Reid, 2023-09-05) (UDK, 2010). Skillnaden i benämningen av dessa två katastrofer säger givetvis ingenting om hur Sverige rent humanitärt värderar de två katastroferna. Det vittnar däremot - i linje med neorealismen - om att den maktposition som en stat befinner sig i, i förhållande till en annan, kan vara avgörande och påverka diskursen som en stat för kring en annan stat. Sveriges diskurs om Turkiet har under den undersökta tidsperioden gått från att förhålla sig kritiskt och belysa Turkiet som en partner, till att enbart skildra Turkiet som en allierad.

Konstaterandet av PET om att Turkiet genomför underrättelseverksamhet mot Danmark i kombination med att inte nämna landet i 2023 års USS, i jämförelse med benämningen av Turkiet som en viktig partner i 2018 års USS, vittnar om att även den danska diskursen om Turkiet har förändrats under den undersökta tidsperioden. Denna förändring skiljer sig emellertid från den ovan beskrivna svenska förändringen och således kan inte samma

neorealistiska antaganden appliceras för att beskriva förändringen. Neorealismen gör som tidigare nämnt gällande att stormakter är de viktigaste aktörerna i det internationella systemet. Möjligtvis kan icke-omnämmandet av Turkiet i 2023 års USS ur ett neorealistiskt perspektiv således förstås som ett uttryck för att Danmark inte tillskriver Turkiet samma makt och inflytande som USA, Kina och Ryssland. Skillnaden i förändringen av Sveriges och Danmarks diskurs kring Turkiet kan ur ett neorealistiskt perspektiv möjligtvis även förstås utifrån de olika maktförhållanden som rådde mellan Sverige och Turkiet samt Danmark och Turkiet under den undersökta tidsperioden. Danmark var nämligen inte i samma beroendeställning i förhållande till Turkiet som Sverige var under den undersökta tidsperioden (Waltz, 1988. s 622). Den danska diskursen om Turkiet har sammantaget förändrats från att tala om Turkiet som en allierad och partner till att i viss mån belysa Turkiet som ett indirekt hot i kombination med att skildra landet som en allierad.

4.5 Resultatdiagram

Resultatdiagrammet på följande sida tydliggör de diskursiva förändringar vilka jag identifierat i uppsatsens analys, utifrån de fem kategorierna: allierad, partner, kritisk, indirekt hot och direkt hot. De diskursiva förändringarna kategoriseras i en eller två kategorier, beroende på om diskursen är tydligt fokuserad på en kategori eller delad mellan två kategorier.

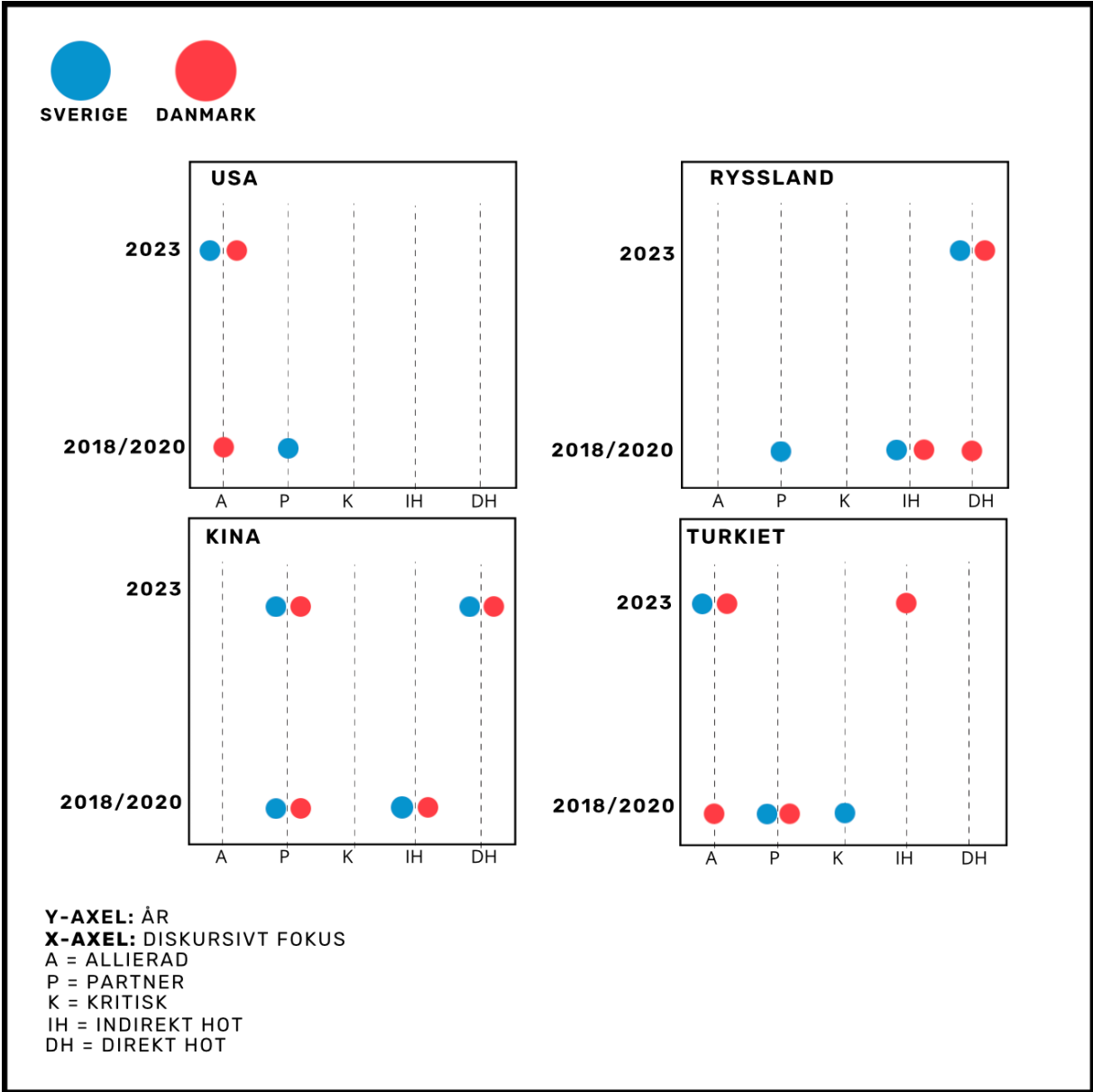

Diagram 1

5 Diskussion

Syftet i denna uppsats har varit att undersöka hur utrikespolitisk diskurs förändras under en allvarlig säkerhetspolitisk situation. I linje med detta syfte har jag i denna uppsats visat att den svenska diskursen om USA har förändrats från att tala om USA i termer av partner till att tala om USA som en allierad. Den danska diskursen om USA har emellertid inte genomgått någon större förändring, utan diskursen har under hela den undersökta tidsperioden fokuserat på USA som en nära allierad. I såväl den svenska som den danska diskursen om Kina har jag visat att diskursen i båda fallen har förändrats från att tala om Kina som en partner och ett indirekt hot till att tala om Kina i termer av partner och ett direkt hot. Vidare har jag visat att den svenska diskursen om Ryssland har förändrats från att tala om landet som en partner och indirekt hot till att enbart benämna landet som ett direkt hot. Till skillnad från den svenska diskursen talar Danmark däremot inte om Ryssland som en partner i 2018 års material, utan omtalar snarare Ryssland som en kombination av ett indirekt och direkt hot. Förändringen av Sveriges och Danmarks diskurs om Turkiet sticker ut i analysen, så till vida att förändringen inte följer någon av de ovan beskrivna förändringstrenderna. Den svenska diskursen om Turkiet från 2023 har närmast sig den danska diskursen från 2018, medan den danska diskursen från 2023 har närmast sig den svenska diskursen från 2020. I relation till denna diskussion bör det understrykas att trots att Sverige och Danmark skildrar såväl Ryssland och Kina som direkta hot 2023, så råder det en distinktion mellan hotbilderna som Ryssland och Kina utgör. Sveriges och Danmarks diskurs kring Ryssland är nämligen fokuserad på att Ryssland utgör såväl ett militärt som underrättelsemässigt direkt hot samt ett hot mot världsordningen år 2023, ländernas diskurs kring Kina är emellertid inte fokuserad på att Kina utgör ett militärt hot utan endast ett direkt underrättelsemässigt hot samt ett hot mot världsordningen.

För att återknyta till uppsatsens frågeställning - *hur har Sveriges respektive Danmarks utrikespolitiska diskurser förändrats mellan 2018 och 2023?* - står det efter ovanstående diskussion klart att diskursen i Sverige och Danmark har förändrats på tre olika sätt kring de fyra undersökta stormakterna. Den svenska diskursen om USA och Ryssland har (1) rört sig mot och närmast sig den danska diskursen, diskursen om Kina har i såväl Sverige som Danmark (2) förändrats i linje med varandra och Sveriges och Danmarks diskurs om Turkiet har (3)

förändrats bort från varandra utan att följa ett tydligt mönster. Trots att denna uppsats har en beskrivande snarare än en förklarande ambition öppnar denna slutsats upp för en rad frågor kring hur förändringarna kan förklaras och hur diskursen om olika länder relaterar till varandra. Möjligtvis påverkar diskursen om USA även hur Sverige och Danmark talar om andra länder, exempelvis Kina. Hade Sverige vidare inte anslutit sig till Nato hade möjligtvis inte diskursen om USA förändrats, och som ett led i detta hade eventuellt diskursen om Kina inte förändrats på det sätt som den gjort. Detta öppnar i sin tur upp för att återknyta till de avgränsningar jag gjort i uppsatsen. Hade jag inkluderat några av de faktorer som jag avgränsat mig från att mäta i uppsatsen – exempelvis andra statliga publikationer eller undersökt diskursen om hotbilden mot teknikanskaffning, rymdteknik, forskning och innovation – hade jag möjligtvis nått ett annat resultat. I ljuset av detta torde det även poängteras att det är jag som har gjort urvalet i materialet, trots uppsatsens begreppsschema genom vilket jag systematiskt granskat uppsatsens material, kan det givetvis inte uteslutas att jag potentiellt missat något i det undersökta materialet.

Trots att jag i denna uppsats har konsumerat snarare än provat neorealismen, bör det avslutningsvis föras en kort diskussion om teorins möjlighet till att bidra med beskrivningar av utrikespolitiskt förändring. Genom att strukturellt applicera neorealismen i uppsatsens analys har jag i denna uppsats visat att neorealismen i stora drag kan användas för att beskriva förändring av utrikespolitisk diskurs. Genom teorins fokus på primärt makt, säkerhet och balansering har teorin bidragit med träffsäkra och adekvata beskrivningar av Sveriges och Danmarks diskurs kring USA, Kina och Ryssland samt Sveriges diskurs om Turkiet. Det fall där neorealismen visat sig aningen otillräcklig utgörs av den danska förändrade diskursen om Turkiet, här kan nämligen inte neorealismens fokus på makt, säkerhet och balansering användas i samma utsträckning. För att återknyta till avsnitt 2 öppnar användandet av neorealismen upp för en diskussion kring teoretisk generalisering. Trots att jag i denna uppsats inte strävat efter att nå generaliserbara resultat kan möjligtvis de teoretiska beskrivningar som neorealismen bidragit med i denna uppsats även användas i en mer generell diskussion kring förändring av utrikespolitisk diskurs.

Det står avslutningsvis klart att vad förändring eller icke-förändring av svensk och dansk utrikespolitisk diskurs härleds till, och vad förändringen eller icke-förändringen beror på, är komplexa frågor som kräver en egen undersökning i sig. Jag har i denna uppsats sökt beskriva hur den svenska respektive danska diskursen om USA, Kina, Ryssland och Turkiet har

förändrats mellan 2018 och 2023, snarare än att komma med förklaringar till dessa förändringar. Jag hoppas att denna beskrivande uppsats kan bidra till framtida studier av förklarande karaktär som ämnar att söka djupgående förklaringar till de förändringar jag beskrivit i denna uppsats. Rysslands invasion av Ukraina och Sveriges anslutning till Nato utgör givetvis grundläggande hörnstenar i en uppsats av sådan karaktär, därutöver finns det emellertid flera andra utrikespolitiska händelser som ägt rum under uppsatsens undersökta tidsperiod, vilka kan bidra med förklaringar till de diskursiva förändringar jag identifierat och presenterat i denna uppsats.

6 Referenser

Depetris, Daniel. (2024). "China is the enemy of the world and has nobody to blame but itself". *The Telegraph*. Tillgänglig:

<https://www.telegraph.co.uk/us/comment/2024/04/25/china-blinken-us-visit-us-taiwan-chinese-navy-pla-air-force/> (Hämtad: 2024-04-14)

Donnelly, Jack. (2013). "Realism" i Burchill, Schott – Linklater, Andrew (red.). *Theories of International relations*. London: Palgrave Macmillan, s 32-56.

Tillgänglig: <https://eds-p-ebshost-com.ludwig.lub.lu.se/eds/ebookviewer/ebook/bmxlYmtfXzE1MjYwNTBfX0FO0?sid=4a66133b-739c-4c2c-9ea3-aca09b542b32@redis&vid=0&format=EB&rid=1>
(Hämtad: 2024-04-01)

Elman, Collin. (2007). "Horses for courses: Why not neorealist theories of foreign policy?" *Security Studies*.

Tillgänglig: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09636419608429297>
(Hämtad: 2024-04-26)

Embassy of Sweden. (2022-06-19). "Sveriges ansökan om Natomedlemskap". Tillgänglig: <https://www.swedenabroad.se/sv/utlandsmyndigheter/Turkiet-Ankara/aktuellt/nyheter/natomedlemskap/> (Hämtad: 2024-04-28)

Esaiasson, Peter – Gilljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Towns, Ann – Wägnerud, Lena, 2017. *Metodpraktikan*. 5:e uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.

Foreign Policy Analysis Journal. (2005-2018). Oxford University Press.

Tillgänglig: <https://www.jstor.org/journal/forepolianal> (Hämtad: 2024-04-02)

Government and politics. "Denmark.dk".

Tillgänglig: <https://denmark.dk/society-and-business/government-and-politics>

(Hämtad: 2024-04-24)

Gray, Collin. (1999). "Strategic Culture as Context: The First Generation of Theory Strikes Back". *Review of International Studies*.

Tillgänglig: <https://www.jstor.org/stable/20097575?seq=1> (Hämtad: 2024-03-28)

Huikuri, Pasi. (2024-02-15). "En sammanfattning av 2024 års utrikesdeklaration". Folk och Försvar. Tillgänglig: <https://folkochforsvar.se/content/en-sammanfattning-av-2024-ars%20utrikesdeklaration/> (Hämtad: 2024-04-20)

Johnston, Alastair Iain. (1995). "Thinking about Strategic Culture". *International Security*.

Tillgänglig: <https://www.jstor.org/stable/2539119?seq=1> (Hämtad: 2024-04-01)

Lantis, Jeffrey. S - Charlton, Andrew. A. (2011). "Continuity or Change? The Strategic Culture of Australia". *Australian Journal of International Affairs*. Tillgänglig:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01495933.2011.605019?needAccess=true>

(Hämtad: 2024-04-01)

Lindahl, Ylva. (2024-03-08). "Nato – uppbyggnaden". *Landguiden*.

Tillgänglig: <https://www.ui.se/landguiden/internationella-organisationer/nato/uppbyggnaden/>

(Hämtad: 2024-04-10)

Nato, 2024. "NATO member countries". Tillgänglig:

https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52044.htm (Hämtad: 2024-04-13)

NORDEFECO, 2024. Nordic Defence Cooperation.

Tillgänglig: <https://www.nordefco.org> (Hämtad: 2024-04-13)

Ostermann, Falk – Sjøsted, Roxanna. (2023). "Discourse Analysis and Discourse Theories" i Mello, Patrick A – Osterman, Falk (red.). *Routledge Handbook of Foreign Policy Analysis Methods*. London: Routledge, s 101-116. Tillgänglig:

<https://www-taylorfrancis-com.ludwig.lub.lu.se/books/edit/10.4324/9781003139850/routledge-handbook-foreign-policy-analysis-methods-patrick-mello-falk-ostermann>

(Hämtad: 2024-04-20)

Ostermann, Falk – Mello, Patrick A. (2023). "Methods of Foreign Policy Analysis" i Mello, Patrick A – Osterman, Falk (red.). *Routledge Handbook of Foreign Policy Analysis Methods*. London: Routledge, s 3-18. Tillgänglig: <https://www-taylorfrancis-com.ludwig.lub.lu.se/books/edit/10.4324/9781003139850/routledge-handbook-foreign-policy-analysis-methods-patrick-mello-falk-ostermann> (Hämtad: 2024-04-20)

Politiets Efterretningstjeneste (PET). (2023). "Vurdering af spionagetruslen mod Danmark, Færøerne og Grønland".

Tillgänglig: https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-spionagetruslen-mod-danmark/vurdering-af-spionagetruslen-mod-danmark-2023_dk_web.pdf (Hämtad: 2024-03-27)

Politiets Efterretningstjeneste (PET). (2022). " Vurdering af spionagetruslen mod Danmark".

Tillgänglig: <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-spionagetruslen-mod-danmark/vurdering-af-spionagetruslen-mod-danmark-2022.pdf> (Hämtad: 2024-03-27)

Regeringskansliet, Regeringens prioritering: Säkerhetspolitiska läget. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-prioriteringar/sakerhetspolitiska-laget/> (Hämtad: 2024-04-09)

Regeringskansliet. (2023-03-18). "Sveriges arbete för ett Natomedlemskap fortsätter".

Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/artiklar/2023/03/sveriges-arbete-mot-ett-nato-medlemskap-fortsatter/> (Hämtad: 2024-05-10)

Regeringskansliet (2024-04-25). "Sveriges roll i Nato".

Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/sverige-i-nato/sveriges-roll-i-nato/> (Hämtad: 2024-05-12)

Regeringskansliet. (2015-04-01). "Så styrs Sverige". Tillgänglig:

<https://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/> (Hämtad: 2024-05-08)

Regeringskansliet, Ukraina.

Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/sveriges-forbindelser-med-omvarlden/europa-och-centralasien/ukraina/> (Hämtad: 2024-04-17)

Regeringskansliet, utrikes- och säkerhetspolitik.

Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/utrikes--och-sakerhetspolitik/> (Hämtad: 2024-05-04)

Reid, Kathryn. (2023-09-05). "Haiti earthquake: Facts, FAQs, and how to help". World Vision.

Tillgänglig: <https://www.worldvision.org/disaster-relief-news-stories/haiti-earthquake-facts> (Hämtad: 2024-04-28)

Snyder, Jack. (1977). "The Soviet Strategic Culture : Implications for Limited Nuclear Operations". *RAND report series*.

Tillgänglig: <https://www.rand.org/pubs/reports/R2154.html> (Hämtad: 2024-04-01)

Svensson, Josefin. (2024-02-12). "Natomedlemskapet får konsekvenser för Sveriges identitet som stat". Försvarshögskolan. Tillgänglig: <https://www.fhs.se/arkiv/nyheter/2023-02-10-natomedlemskapet-far-konsekvenser-for-sveriges-identitet-som-stat.html> (Hämtad: 2024-05-05)

Sveriges riksdag (2023-09-29). "Avskaffandet av den feministiska utrikespolitiken".

Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/interpellationsdebatt/avskaffandet-av-den-feministiska-utrikespolitiken-_hb108/ (Hämtad: 2024-04-15)

Säkerhetspolisen (SÄPO). SÄPO årsrapport 2020. "Säkerhetspolisen 2020". Tillgänglig:

https://www.sakerhetspolisen.se/download/18.310a187117da376c6601ddd/1637581090097/sakerhetspolisens_arsbok_2020.pdf (Hämtad: 2024-03-27)

Säkerhetspolisen (SÄPO), SÄPO årsrapport 2023. "Säkerhetspolisen 2023-2024". Tillgänglig:

<https://sakerhetspolisen.se/download/18.5cb30b118d1e95affec37/1708502268494/Lagesbild%202023-2024.pdf> (Hämtad: 2024-03-27)

Säkerhetspolisens lägesbild. (2024-02-21). Tillgänglig: <https://sakerhetspolisen.se/om-sakerhetspolisen/publikationer/sakerhetspolisens-arsberattelse.html> (Hämtad: 2024-05-10)

Teorell, Jan – Svensson, Torsten. 2007. Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod: 1:a uppl. Malmö: Liber.

Utrikesdeklaration 2010 (UDK). "Regeringens deklARATION vid 2010 års utrikespolitiska debatt i Riksdagen onsdagen den 17 februari 2010" Carl Bildt. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/81e9f3f179b24037b017d1edee24eeae/utrikesdeklarationen-2010/> (Hämtad: 2024-04-28)

Utrikesdeklaration 2020 (UDK). "Regeringens deklARATION vid 2020 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 12 februari 2020". Ann Linde. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/ffccf2bca4fb44a981f1d8f84b0d2c8b/utrikesdeklarationen-2020.pdf> (Hämtad: 2024-03-27)

Utrikesdeklaration 2021 (UDK). "Regeringens deklARATION vid 2021 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 24 februari 2021". Ann Linde. Tillgänglig: https://www.regeringen.se/contentassets/3b925dd737454936b5afe36498f08664/utrikesdeklarationen_2021.pdf (Hämtad: 2024-04-04)

Utrikesdeklaration 2022 (UDK). "Regeringens deklARATION vid 2022 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 16 februari 2022". Ann Linde. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/utrikesdepartementet/utrikesdeklarationen-2022.pdf>(Hämtad: 2024-04-04)

Utrikesdeklaration 2023 (UDK). "Regeringens deklARATION vid 2023 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 15 februari 2020". Tobias Billström. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/contentassets/da8179fdfe1b4d9cb1dc8bef9681c8b4/utrikesdeklarationen-2023.pdf> (Hämtad: 2024-03-27)

Udenrigs- og sikkerhedspolitisk strategi 2023 (USS). Maj 2023, Lars Løkke Rasmussen. Tillgänglig: <https://um.dk/udenrigspolitik/aktuelle-emner/udenrigs-og-sikkerhedspolitisk-strategi-2023> (Hämtad: 2024-03-27)

Udenrigs- og sikkerhedspolitisk strategi 2019-2020 (USS). November 2018. Tillgänglig: <https://um.dk/udenrigspolitik/aktuelle-emner/udenrigs-og-sikkerhedspolitisk-strategi-2019-2020> (Hämtad: 2024-03-27)

UI, topplistor. Utrikespolitiska institutet. *Landguiden*. Tillgänglig: <https://www.ui.se/landguiden/statistik/topplista/?factid=833dc176-04da-e511-9c3d-f01faf3e8f24&charttype=bar&countries=> (Hämtad: 2024-04-16)

U.S and Denmark. "U.S. EMBASSY & CONSULATE IN THE KINGDOM OF DENMARK". Tillgänglig: <https://dk.usembassy.gov/policy/> (Hämtad: 2024-04-18)

Waltz, Kenneth. (1979). *Theory of International Politics*. Tillgänglig: <https://eds.p.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=4&sid=4f7ec08b-d3ec-4742-9f2a-30876189cf5a%40redis&bdata=JkF1dGhUeXBIPWlwLHVpZCZzaXRIPWVkcylsaXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d#AN=lub.1666563&db=cat07147a> (Hämtad: 2024-04-08)

Waltz, Kenneth. (1988). "The Origins of War in Neorealist Theory". *The Journal of Interdisciplinary History*. Tillgänglig: <https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/204817> (Hämtad: 2024-04-07)

Waltz, Kenneth. (2007). "International politics is not foreign policy". *Security Studies*. Tillgänglig: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09636419608429298?src=recsys> (Hämtad: 2024-05-03)

Winther Jørgensen, Marianne – Philips, Louise. 1999. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Zarnett, David. (2017). "What Does Realist Foreign Policy Activism Tell Us About Realist Theory?". *Foreign Policy Analysis*.

Tillgänglig: <https://www.jstor.org/stable/26489143?seq=2> (Hämtad: 2024-05-08)

6.1 Bilagor

Följande länk länkar till uppsatsens ifyllda begreppsschema:

<https://docs.google.com/document/d/1ZadbQAv4wMEzAY5vYpBajPUDUW16fPSe86G561fqED8/edit?usp=sharing>